

Uzoriti gospodine Kardinale,
braćo i sestre u Kristu,

želim Vam zahvaliti na pozivu i dočeku u Hrvatskoj, u drevnoj zagrebačkoj katedrali, kako bih mogao zajedno s Vama proslaviti svečanost nebeske zaštitnice grada Zagreba, Blažene Djevice, koju hrvatski narod naziva: "Marija, Majka Božja od Kamenitih vrata u srcu grada Zagreba".

Ovaj blagdan započinjemo u vašoj katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije, i svetih Stjepana i Ladislava. Ušao sam u ovu katedralu svjestan da dolazim iz Češke, zemlje iz koje je došao i vaš prvi biskup Duh, kojega je ovamo doveo kralj Sveti Ladislav. Vaša katedrala, poput katedrale u Pragu, odakle dolazim, ima dugu povijest. Romanički izgled vaše katedrale uništen je u trinaestom stoljeću tatarskim napadom, a digla se iz pepela zahvaljujući restauraciji koju je vodio biskup Timotej. U devetnaestom stoljeću dograđivala se naša katedrala u Pragu, a dovršena je tek prije devedeset godina. Tisuću osamsto osamdesete potres je uništio vašu katedralu, u kojoj su sahranjeni herojski branitelji vaše zemlje, kao npr. Ban Zrinski, te je tada dobila neogotički izgled, kakav ima i naša katedrala.

U njoj je našao mjesto posljednjeg počinka i hrabri borac, pastir svoga stada, blaženi Kardinal Alojzije Stepinac, čovjek koji započinje niz četvorice primasa: Stepinac, Mindszenty, Beran, Wyszyński, a možemo reći i da dijeli njihovu zajedničku i bolnu sudbinu. Oni govore jasnim jezikom čak i danas, kada je naša crkva za koju su oni radili, živjeli i trpjeli, napadana sličnim ideologijama i metodama. Naši napori za kanonizaciju ovih

četiriju crkvenih pastira su nada, ali i smjer u kojem se danas trebaju odvijati naši koraci i stavovi. Bez hrabrosti i istinitosti Crkva ne može opstati, a ni oni ne bi mogli biti sveci.

Na svečanoj misi ovdje u ovoj drevnoj katedrali čuje se jezik za koji su stvorili pismo naši sveti misionari Ćiril i Metod. Danas u našim katedralama zvuče bogoslužja na materinjskom jeziku, što potvrđuje identifikaciju i povezanost naše kulture i državnosti s kršćanskom vjerom u Onoga, čija je majka Djevica, Marija, Majka Božja od Kamenitih vrata u srcu grada Zagreba.

Često možemo čuti da Crkva ženi uvijek daje samo sporednu ulogu, posebno onu u kuhinji uz peć. Ako, kada slavimo liturgiju, u prvom kanonu, u molitvi "U ovom zajedništvu", izbrojimo imena svetih mučenika - muškaraca i svetih mučenica - žena, vidimo da postoji uravnoteženost. U crkvi slavimo svetice; majke, udovice, djevice, čak i djevojčice, ali imamo i Učiteljice Crkve! Još se nisam u životu susreo s Učiteljicama marksizma i lenjinizma. Mislim da se to podrazumijeva, jer žena - majka nije sijačica zavisti i mržnje nego majčinske ljubavi. Koliko puta je samo ovdje izrečeno ono obraćanje, Majko Božja. Da, vaša je katedrala posvećena Djevici Mariji, njezinu Uznesenju. Ona slijedi svog Sina, Onoga koji je postao čovjekom u njezinoj utrobi.

Antička kultura, koja je imala svoj dom i u Hrvatskoj, o čemu svjedoči primjerice, splitska katedrala, tražila je prijateljstvo s bogovima. Ne tako davno čitali smo u Djelima apostolskim, kako su svete apostole Pavla i Barnabu smatrali Zeusom i Hermesom. Ali, u slučaju Isusa Krista, put je drugačiji. Bog ne dolazi na svijet da bi šokirao i bio obožavan.

Gospodin Isus kaže: "Nisam došao da mene služite, nego da ja služim." Bog postaje čovjekom, a Djevica Marija je nazvana Theotokos, Bogorodica.

Prema prvim stranicama Biblije čovjek je stvoren kao muškarac i žena, čovjek je slika Božja, oblikom, ali u komplementarnosti. Kako razumjeti Božje ukazanje u oplođenom jajašcu? Nitko nikada nije vidio Boga. Dakle, kakvu možemo imati predodžbu o Bogu? Iskreno, ne možemo! Kao što oplođeno jajašce ne nalikuje čovjeku, ni muškarcu niti ženi. Ali u njemu postoji ogroman potencijal, skrivena mogućnost, sposobnost da postane i bude potpunim čovjekom, muškarcem ili ženom.

I to je razlog zašto štitimo ljudski život od njegova početka, od tog djelića sekunde u kojem je prisutan genom žene ili muškarca. Jesmo li ikada razmišljali o ovom putu Božjeg Sina prema nama? O smislu života i poruci Isusa Krista? Bog k nama ne dolazi da bude naš vladar, tiranin, despot. On dolazi da nam putem Isusa Krista pruži pomoć. U zavjetu ljubavi zapečaćenoj Njegovom Krvlju i žrtvovanjem Njegovog Tijela, i mi smo pozvani u ovu Božju zajednicu.

To je smisao Uzašašća Gospodinova, blagdana koji smo slavili, ali to je i značenje blagdana Uznesenja Blažene Djevice Marije, koji je de facto najstariji marijanski blagdan. Pojam Theotokos, znanstveni teološki izraz Efeškog sabora, postaje simbol rimske bazilike Santa Maria Maggiore, gdje je bio odobren prijevod Svetog pisma i liturgijskih knjiga, koje su na staroslavenski preveli naši misionari sv. Ćiril i Metod. O tome svjedoči natpis u ovoj katedrali na prvobitnom pismu, glagoljici.

Djeвица Marija, zaštitnica glavnog grada Zagreba, obavlja ulogu žene majke, koja štiti svoje dijete devet mjeseci pod srcem, koja ga hrani vlastitim tijelom, vlastitim mlijekom, liječi ga od bolesti i bdije kod njegove postelje. Stoga i svi mi kada smo bili mali, tražili smo prvo utočište kod svoje majke.

I tako Djeвица Marija stoji kao zaštitnica u bitci kod Lepanta. Czestochowa Madonna spasila je Poljsku tijekom Tridesetogodišnjeg rata, a u sedamnaestom stoljeću spasila je Europu kod Beča. Vladimirova ikona Majke Božje nekoliko puta je obletjela u zrakoplovu opkoljenu Moskvu tijekom Drugog svjetskog rata, a Kazanska Madona nošena je u procesiji ulicama Lenjingrada, Moskve i Staljingrada, te je zaštitila te gradove od nacista. Mislim, da čak i u ova naša teška, sigurnosno napeta vremena, imamo zaista nadu i razlog otići k njoj, nebeskoj zaštitnici Zagreba. Ići ćemo po kamenitom putu. Kamen je simbol snage i odanosti. U Starom zavjetu psalmist pjeva Bogu: "Ti si moja stijena,,,".

Kao Božja djeca, trebali bismo biti čvršći na ovom putu, kako bismo opstali u svojoj vjeri poput kamenih zidova.

Amen.

Homilija Dominika kardinala Duke OP, praškog nadbiskupa i primasa Češkog u katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije, i svetih Stjepana i Ladislava u Zagrebu 31. svibnja 2019. godine